

על הרמת יד על תורת ה' ומשפטי

אי הבנה קטסטרופאלית של ההיסטוריה ואם כן של יד ה' בה שגה הצבור ירא ה' בסוף המאה ה-19, הולידה אסון היסטורי תיאולוגי בדמות הוריקן חילוני ש'ניצל' את האמונה היהודית שנבנתה בזיעת חכמי ישראל במשך למעלה מאלפיים שנה, והעמידה אותה לרשות שיבת ציון, שהיא ללא ספק מהלך היסטורי מקודש שאין כדוגמתו, מהלך הבא למחוק את חילול ה' הגדול של נוכחות ישראל בגולה ובשעבודה, חילול ה' עליו קונן יחזקאל 'ואחמול על שם קודשי אשר חיללתם בני ישראל באמור להם עם ה' אלה ומארצו יצאו' (יחזקאל לו) ולחדש מלכות ישראל על אדמת הקודש. אלא שלצד השבת מלכות ישראל על כנה, הוריקן זה מחץ בדרכו ללא חמלה כמעט כל מה שהיה צפור נשמתו של עם ה', ושנבנה במסירות נפש עילאית ובקרבות אין קץ. בעקבות סערה זו 'והייתם לי סגולה מכל העמים' הוזז הצדה כדי לפנות מקום ל'עם ככל העמים', 'ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם' הושמו מכאן והלאה במרתפים המאובקים של אכראולוגי משפטי העבר, במקום בהיכלי משפט העברי. ומעורב ירושלמי וולגארי של משפט 'אנגלי טורקי' הועמד בקודש הקודשים של המשפט, בדיוק במקום שהחכמה האלוקית שלא היססה לכנותו בשם 'אלוקים' ('וניגש בעל הבית אל האלוקים'), במקום בו היינו שומעים את דבר ה' ה'מְגִיד דְבָרָיו לְיַעֲקֹב וּמְשַׁפְּטֵיו לְיִשְׂרָאֵל' (תהלים קמז), 'חוקים ומשפטים צדיקים' ו'לא עֲשֵׂה כֵן לְכָל גּוֹי', כצלם בהיכל ממש. את מקומו ואת ייחודו של המשפט העברי הבהיר כבר הרא"ה קוק זצ"ל בספרו 'אורות' בכותבו: 'ודרישת אלוקים של המשפט נשארה סגולה ישראלית, שהיא מתגלה באופי האלהי הכולל עולמי עד וזורה בארץ ישראל, בארץ חבל נחלתו, מקום האורה של סגולת הקדש.

אבל רוב עמנו היה ונשאר או דתי או מסורתי, ולכן בראשית דרכה של המדינה הורגש צורך להשקיט את הרוחות ואת המצפון, ובצירוף דאגה קלושה ביותר מפני חשש לקרע בעם, הוחלט לזרוק עצם לצבור הדתי והמסורתי בדמות 'חוק הנישואים והגירושים'. במילים אחרות, מכאן והלאה החיים ינהלו עפ"י מתכון חילוני בכל תחום, פרט לרגע בו יהרס התא המשפחתי היהודי, ואז תינתן 'זכות' לדייני ישראל לקבוע באיזה אופן ובאיזה מחיר נחבש 'פצע וחבורה ומכה טרייה' זו. כמובן אפילו זכות מצומצמת זו לא תינתן חינם, אלא יהיה על המעוניין בה לפתוח כשרונות 'ספורטיביים' של הגעה אל בית הדין לפני שהצד השני יגיע לבית משפט אזרחי. מלאי ששון ושמחה, חלקים גדולים של הצבור הציוני דתי, אותם בעלי מנטליות עבודתית של שפחה נחרפת לכל עיוות חילוני, ברכו על המוגמר: המדינה מכירה בבתי הדין! עשרות בשנים תפקדה מערכת אומללה זו באיזו שהיא עצמאות המעניקה לה תחושה של חשיבות כמה נשגבה של יכולת הכרעה בפירוק משפחות ובחלוקת ירושות לאחר קביעת מותם של קרובים. בקיצור, 'קברני משנה' של המשפחה ושל הירושה. וכל זה מבלי להזכיר

שההפרדה האווילית בין מעמד של 'רב' למעמד של 'דיין' שהמציאו אומללים בציונות הדתית, והבא 'לספק' דמויות המוכנות לשרת בקודש המפוקפק הזה, גרם הרס רוחני תורני אדיר. הדיין לא היה האיש החי יום עם אלה שהוא דן אותם – כפי שהיה מקובל מאז מתן תורה עד היום וכפי שהשכל הישר וההגינות התורנית דורשת – אלא נהפך לפקיד טכנוקרטי עפ"י סעיפים מסויימים ומוגבלים של אה"ע ושל חו"מ. איך אישיות שאינה יודעת דבר מחיי הנשפטים, מאורח חייהם, מהערכים המרכזיים בעיניהם, מבעיותיהם ולעיתים אף מקשייהם, יכולה להוציא לאור משפטנו קדוש?

ההמשך היה צפוי. הבעיות הקשות לא הצליחו למצא תמיד פתרון הולם. במקביל, הקרע התרבותי הלך והעמיק, ויחד אתו הקרע הערכי. במקום לשבת ולדון בכובד ראש, ניגשו כל הנוגעים בדבר, לנידון באמצעי הבלעדי שהחברה הישראלית מכירה כדי להתמודד עם בעיות, והוא: הכוח! עלתה על כס המשפט אישיות מלאת שנאה לזהות היהודית, חדורת רצון עז לחלן את העם כולו, ויהיה המחיר אשר יהיה, ומלאה את כל הארץ משפח, לא משפט. בשיטה מתוחכמת נגסה אישות זו, נגיסה אחר נגיסה, בכל מה שריח של יהדות נדף ממנו, וריסקה בכל פינה של החברה הישראלית כל הזהות היהודית, כל ערך יהודי, כל שאיפה תורנית, ובמיוחד כל יחודיות שהייתה נחלתנו מאז יצ"מ. בין יתר טכסיסים שנקטו, כיכב 'חוק כבוד האדם וחירותו', אותו פיתוי מבית היוצר הנוצרי מלפני אלפיים שנה ('הכל מותר רק לא הכל ראוי', כהצהרת פאולוס), שבסכנה הטמונה בו סירבו פעם נוספת הדתיים להבחין, ו'חרדים' תמכו בו בראש, נקנה לב הצבור בנזיד עדשים של זכות לבצע כל העולה על רוחו, יהיה זה הרס עצמי מוסרי, ערכי או לאומי, וחגג את השתחררותו מכל חובה לאומית צבורית והיסטורית כמעט. הוריקן חילוני מילטנטי חדש זה, ניצל שוב את הכח המופקד בידי ואת יחס הכבוד שלמד לרכוש עמנו בהיסטוריה, כדי לחלוש על תחום שהיה עד אז 'טאבו', בתי הדין ואף הכשרות, ונגס בבריונות ובאכזריות בעוגה הצרה והאומללה ששרדה למשפט ה' בארץ, והכל באמתלא של רצון לפתור בעיות וכשלונות בבתי הדין, והצליח למחוק סמכות אחרי סמכות. מיותר לציין שאותם פלגים של הציונות הדתית, אותם שרתים הלוקים בתסביך נחיתות כרוני בפני כל צבור אנטי דתי, אנטי יהודי או אנטי תורני, והרועד מפחד לשמע כל שאגה צרחנית מצד צבורים אלה, נתנו את הכשרם למהלכים ההרסניים וגושפנקה לקעקוע יסודות התורה.

מדחי אל דחי צעדנו, ושום בעייה לא נפתרה. אין פלא. איך לצפות מבתי הדין הרואים את כבודו ואת אותותיו אשר עשה ה' במהלך כל ההיסטוריה, שיוכלו לגשת בשקט ובשלווה אל פתרון נכון ובריא ואמיתי של בעיות העם, אם חרב דמוקלס של בג"ץ תלוי ועומד מעל ראשם כגילויטינה לערוף כל צעד וכל מהלך של קודש ושל טהרה?! יש שיאשימו אותם בהקצנה? יתכן, אך היא משום מה – במקרה הטוב - לגמרי סימטרית להקצנת

העמדה המחלנת בבריונות, ולמען האמת, היא אפילו הרבה פחות קיצונית ממנה. 'ב'ה' הבריחה לקצוות 'זוכה' לתחרות מכובדת ביותר במחוזותינו.

יש בעיות בלתי נסבלות לעיתים בבתי הדין? אין ספק.

5 אבל הן לאינן ערוך פחותות ומוגבלות יותר מאלו של בתי

המפשט האזרחיים. מי אינו יודע כיום בארץ שאין סיכוי

לשום משפטן להעריך אפילו באופן סביר בלבד תוצאותיו

של משפט, וזה בכל תחום, משום שהכל פתוח לכל

אפשרות, אפילו המטורפת ביותר, וההזוייה ביותר. תיקים

10 מתעכבים בבתי הדין? אכן נכון. אבל כמה זמן נמשכים

משפטים במשפט אזרחי? לעיתים שנים רבות! והצדק

והיושר? אישית הייתי מעורה במשפט אזרחי בו ישבו על

כס המשפט שלושה שופטים בכירים, ואחרי ששניים מהם

חיוו את דעתם באופן מסויים, השלישי שצייד בעמדה

15 שונה, לא היסס לקבוע כמסקנה את עמדתו ולטעון: 'ברוב

קולות הגענו למסקנה ... (כעמדתו הוא!).'

בעיות עיכובי הגט נוראיות? אין ספק. על כל תיק

גירושים מזיל המזבח דמעות, והנוגעים בדבר, נחלי

דמעותיהם. והנה שמתגייסות הנפשות התורניות הציוניות

20 הדתיות הרגישות התורניות ומתנדבות שוב לתלות את כל

קולר הבעייה בבתי הדין. ומי מספק הפעם - על פי

הדיווחים - את השרות לכניעה לחילוניות? וועדה ששר

המשפטים הקים. ומה אנו מתבשרים על העתיד לצאת

כעשן לבן? עוד גדיעת ידיהם של דיני ישראל, עוד מכת

25 גרזן על המשפט העברי, על משפט ה' ותורתו, עוד

השתתפות בחגיגת החילון הגורף ובמחיקת הזהות

היהודית מהעם היושב בציון. והמנצח על תזמורת חורקת

זו? לא פחות משר המשפטים! אבל איך לכסות את ערוות

הפשע? ממנים בראש הוועדה אב בית דין ידוע, אפילו

30 ידוע כחביבו מבין הדיינים על לבו של מחולל המהפכה

החילונית בארץ. אין ספק שעטור תואר כזה, נוכל אנחנו

להיות שקטים שהכל הוא יתנהל עפ"י רוח התורה

והיראה! (אם כי לא ברור יראה ממי).

לכן, אם ח"ו הדיווחים המוקדמים אכן משקפים את

35 האמת, יש כאן ללא כל ספק הרמת יד על תורת ה', וצעד

כפרני שלא יהיה לו מחילה לדורות.

ואל תאמרו שבשלוות נפש אנו מקבלים את המציאות

העגומה מאד לעיתים, או שאין אנו מעוניינים בפתרון, או

שאנו מעלימים את הבעייה או מתעלמים מהכאב. לא

40 ולא. לא רק שאנו מעוניינים בו, אלא שיש פתרון קיים

כבר, והוא פשוט וטבעי ביותר דוקא במשפט העברי,

במשפט ה', בתורתו. הלא כל המבין מעט בתחום זה יודע

שהצור העיקרי עליו נכשלים כל מאמצי השגת הסכמה

בתיק גירושים נתקלים בעיקר בנושא אחד בלבד, צפור

45 נשמתו של הישראלי המצוי: חלוקת הרכוש והכסף. הלא

הכסף נושא אצלנו את שם התואר המפוקפק של 'דמים',

משום שלמענו אנו מוכנים לשפוך הרבה דם, אפילו דמים.

ובכן, הפתרון היהודי ברור ופשוט: לשוב למה שהיה נהוג

ממתן תורה ועד שקם משפט אזרחי לא לנו, קרי, עלינו

50 לשוב לדין לפיו, אף לאחר נישואים אין בעלות משותפת

על הרכוש, וזהו אחד מתנאי הכתובה. גם לאחר נישואים

רכוש האשה נשאר בבעלותה הבלעדית, וכן רכוש האיש,

ופשיא שאין למערכת המשפט להתערב ולשלוט ברכוש

זה. כל בר דעת מבין שבגישה כזו, אם שלום ושלווה

שוררים בבית, הכל יהיה תמיד משותף, מעצם האחדות

55 השוררת בו, ואם ח"ו ריב ומדון יפרו את השלמות

הישראלית, שום מחסום לא יעמוד בפני פירוד, כיון שלא

יוכל להיות ויכוח על רכוש. די בתקנה של הרבנות

הראשית לישראל ו/או חוק בכנסת כדי שיהפך הדבר

60 לעיקרון המחייב כל זוג (וכך תימנע אי נחת וכ"ש ויכוחים

לפני הנישואים), ונחסוך צרות, שנאה, וקרע מהמשפחה

ומכל העם הקדוש הזה.

אני כולי תקווה שיתפכחו כל הנוגעים והעוסקים בדבר,

ושלום יבא עלנו ועל כל ישראל. ודבר לא יוכל למנוע

65 בעדנו לאמץ פתרון זה אפילו סתם מרצוננו החופשי,

ולעקר באופן זה כל החלטה פגומה מוסרית. ואין זה

הפתרון היחיד העומד באמתחתנו כדי לעקוף אם רצוננו

בכך כל חוק. לכן הדרך הנכונה היא הידברות בין הרבנות

הראשית לישראל ובין הגופים המחוקקים, על מנת להגיע

70 לשלום ביניהם מבלי להרוס צפור נפשו של עם ה', ובלי

ספק ברכת ה' תחול אז על כולנו.

הרב ד"ר אלהיו רחמים זייני

ראש ישיבת ההסדר והישיבה הגבוהה בחיפה

75